

בזבוז האוצרות

מהי הסיבה לכך שבהמשך האחרון שמסר לנו כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו לפני הסתלקותו, האריך לבאר את הענין דבזבוז כל האוצרות בריבוי פרטים ופרטי פרטים?! • משיחת ש"פ וילך ה'תשמ"ו

פּוֹתַחֵיךְ נִדְנֵר מַלְכוּת

"לכוף את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח", אשר, עבודה זו פועלת את תיקון העולם בתכלית השלימות, בביאת משיח צדקנו, ש"יתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד, שנאמר כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד".

וזהו "ויתן להם ארצות גוים גוי' בעבור ישמרו חוקיו וגו'" – היינו, שנתנית "ארצות גוים" לבני-ישראל (כדי שיפעלו על אומות העולם) היא "**בעבור** ישמרו חוקיו גוי", שכן, ענין זה נוגע לשלימות עבודתם של ישראל בתיקון העולם כולו.

ומסיים: "הללוני", היינו, שבכל העולם כולו (גם ב"ארצות גוים") פועלים את הענין ד"הללוני", אמירת שבח והלל להקב"ה (על-דרך דרשת חז"ל על הפסוק "כל הנשמה תהלל י-ה הללוני", "על כל נשימה ונשימה כו' צריך לקלס לבורא", היינו, שבח והלל להקב"ה מצד גדרי העולם).

ועל-פי-זה מובן גם שהענין ד"ויתן להם ארצות גוים" פועל ש"נשב פנויים" ללמוד בחכמה ולעשות המצווה:

כאשר יהודי יודע שתכלית הכוונה היא "לתקן עולם במלכות שדי", היינו, שבכל העולם כולו יהי הגילוי ד"והיתה להי המלוכה" – הרי מובן, שכל זמן שישנה עדין איזו פינה נידחת בעולם, "ארצות גוים", שאינו מוכן עדיין לגילוי ד"והיתה להי המלוכה" – כיצד יכול לשבת במנוחה?!

ולכן, דוקא כאשר "ויתן להם ארצות גוים", ושם פועלים את פעולתם בכל הקשור להשפעה על אומות העולם (נוסף על עבודתם בלימוד התורה וקיום המצוות, חינוך הבנים והבנות וכו') – אזי "נשב פנויים" ללמוד

כדי ש"ינשב פנויים ללמוד בחכמה ולעשות המצווה" – יש צורך ש"ישפיע לנו כל הטובות המחזיקות את ידינו לעשות התורה, כגון **שובע ושלוש וריבוי כסף וזהב**", שכן, במצב כזה, "לא נעסוק כל ימינו בדברים שהגוף צריך להן, אלא נשב פנויים ללמוד בחכמה ולעשות המצווה";

אמנם, בנוגע ל"ארצות גוים" – אינו מובן: מהי השייכות ד"ויתן להם ארצות גוים" למצב ד"נשב פנויים" ללמוד בחכמה ולעשות המצווה, **אדרבה**, אם יתנו ליהודי **ארץ שיש בה מליון גוים**, הרי זה יגרום **שלא יהיה פנוי** "ללמוד בחכמה ולעשות המצווה", מכיון שיהיה עסוק כל ימיו להשליט סדר ומשטר ב"ארצות גוים" שלא יזיקו זה את זה?!

מה לו ולצרה הזאת – טוען יהודי – וכי חסר לו **פיזור הנפש** לדאוג למצבם של **מליוני גוים**?! ... רצונו לשבת במנוחה ושלוה, ללמוד תורה ולקיים מצוות, ולחנך את בניו ובנותיו בדרך התורה והמצווה, ואינו מחפש לעצמו **צרות ובעיות** ("טרָאָבל" – בלשון המדינה) שיצטרך לדאוג ל"ארצות גוים"!

ועל זה באה ההוראה בשיעור תהלים היומי – שהענין ד"ויתן להם ארצות גוים" הוא "בעבור ישמרו חוקיו ותורתיו ינצורו הללוני";

שלימות עבודתם של ישראל ("ישמרו חוקיו גו") היא – "לתקן עולם במלכות שדי" היינו, לפעול גילוי אלקות בכל העולם כולו, כמו שכתוב "והיתה להי המלוכה", "והיה ה' למלך על כל הארץ".

ועבודה זו נעשית על-ידי-זה ש"ויתן להם ארצות גוים", היינו, שנותנים לבני-ישראל "ארצות גוים" כדי שיפעלו על כל אומות העולם שנמצאים שם, ובלשון הרמב"ם:

א. . . ומכאן באים לשיעור היומי בתהלים [יום כ"א] שסיומו וחותמו: "ויתן להם ארצות גוים גוי' בעבור ישמרו חוקיו ותורתיו ינצורו הללוני", היינו, שהקב"ה מוסיף בהמשכת הברכות לבני-ישראל, עד כדי כך, שנותן להם אפילו "ארצות גוים", ועל-ידי זה ניתוסף בכל עניני העבודה דקיום התורה ומצוותיה – "ישמרו חוקיו ותורתיו ינצורו הללוני".

וביאר הענין – בהקדים:

לכאורה, אינו מובן: מהו הפירוש "ויתן להם גוי' בעבור ישמרו חוקיו גו" – הרי הסדר הרגיל הוא **להיפך**, שכאשר "בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו", אזי זוכים לכל הברכות המנויות בפרשה, ואם-כן, גם בנידון-דין צריך להיות כן, שכאשר "ישמרו חוקיו", אז יתן להם "ארצות גוים"!

והביאור בזה – על-פי דברי הרמב"ם בביאור תוכן הענין דיעודים גשמיים **בעולם-הזה**, אף ש"מתן שכרן של מצוות והטובה שנוכה לה אם שמרנו דרך ה' הכתוב בתורה היא **חיי העולם הבא**" – שאין זה בגדר **שכר**, כי אם כדי **לאפשר את העבודה עצמה**, "שהבטיחנו בתורה שאם נעשה אותה . . . ונהגה בחכמתה תמיד, שיסיר ממנו כל הדברים המונעים אותנו מלעשותה . . . וישפיע לנו כל הטובות המחזיקות את ידינו לעשות התורה . . . כדי שלא נעסוק כל ימינו בדברים שהגוף צריך להן, אלא **נשב פנויים ללמוד בחכמה ולעשות המצווה**", ובלשון הכתוב: "ויתן להם גוי' בעבור ישמרו חוקיו גו", היינו, שנתנית הברכות היא **כדי** ("בעבור") ש"ישמרו חוקיו".

אמנם, על-פי-זה אינו מובן, לכאורה, התוכן ד"ויתן להם ארצות גוים":

בחכמה ולעשות המצוה, מכיון שמשלימים את עבודתם בתיקון העולם, "לתקן עולם במלכות שדי".

ב. ביאור ההוראה מכל האמור – בנוגע לפועל:

יכול יהודי לחשוב ולטעון: מה לי ולהתעסקות בעולם, עד לאומות העולם כו' – כאשר יכולני לשבת בדי אמות של קדושה, ולעסוק בלימוד התורה, עד לפנימיות התורה, לימוד תורת החסידות!

ובפרט בדורנו זה – שבו נתגלו ונתפרסמו כמה וכמה מאמרים ו"המשכים" אשר במשך כל השנים שלפני-זה היו חתומים וכמוסים, ולא ניתנו להתגלות עד לדורנו זה, שבו פתחו את האוצרות והתחילו לגלות את כל העניינים – הרי בודאי שצריך להקדיש את כל עיתותיו ללימוד החסידות, ואם-כן, מה לו ולהתעסקות בעולם, ועל-אחת-כמה-וכמה כאשר מדובר אודות "ארצות גוים"?...

ובכן, יש לחשוב ולהתבונן **בסיבת** הדבר – שדוקא בדורנו זה נתגלו אוצרות הכי יקרים אלו, כדלקמן.

ג. ובהקדמה:

בהמשך ההילולא דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – המשך שניתן **על ידו**, בחיים חיותו בעלמא דין, על מנת להדפיסו **בשלימותו**, ובלשון הכתוב דפרשתנו: "**עז תומם**" (לא רק חלקו הראשון שנדפס לקראת יו"ד שבט, אלא גם סיום ההמשך, שנדפס כבר לאחר השתלקותו) – מבואר המשל ממלך בשר-ודם, שיש לו "כל סגולות האוצרות דהון יקר הנאסף והנקבץ במשך כמה שנים מדור אחר דור, ואשר מעולם לא השתמש מזה לשום דבר, וכמוס וחתום מעין כל רואה, הנה בעת ניצוח המלחמה הוא **מבזבז כל האוצרות**".

משל זה הובא גם בדרושי אדמו"ר הצמח-צדק, אבל, בדרושים הנ"ל לא נתבאר הדבר בארוכה, עם כל הפרטים ופרטי פרטים כפי שנתבאר בהמשך ההילולא – אשר, המדובר הוא ב"אוצרות כמוסים" שיש בהם "הון יקר" ביותר, "הון יקר הנאסף והנקבץ במשך כמה שנים מדור אחר דור", כלומר, אוצרות שאספו אבותיו ואבות אבותיו כו', "ואשר מעולם לא השתמש בו לשום דבר", אפילו לא עבורו ועבור בני ביתו, ולא עוד, אלא שאוצרות אלו הם באופן ד"כמוס וחתום מעין כל רואה", ואף-על-פי-כן, בשביל ניצוח המלחמה **פותח** המלך את **כל האוצרות**, עד לאופן של **בזבז**. ולכאורה, דרוש ביאור והסבר:

בנוגע ל"ארצות גוים"

- אינו מובן: אם יתנו

ליהודי ארץ שיש בה

מליון גוים, הרי זה

יגרום שלא יהיה פנוי

"ללמוד בחכמה

ולעשות המצוה", מכיון

שיהיה עסקו כל ימיו

להשליט סדר ומשטר

ב"ארצות גוים"

במאמר חסידות בכלל – מדייקים בכל הפרטים, ומביאים את העניינים הנוגעים ביותר כו', ועל-אחת-כמה-וכמה כאשר מדובר אודות המשך הקשור עם **יום ההילולא**, כאשר "כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו" עולה לשרשו ומקורו בתכלית העילוי כו' – הרי בודאי ובודאי שכל פרטי הדברים הם בתכלית הדיוק.

ועל-פי-זה צריך להבין: מהי הסיבה לכך שבהמשך האחרון שמסר לנו כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו לפני השתלקותו, האריך לבאר את הענין דבזבז כל האוצרות בריבוי פרטים ופרטי פרטים! ובכלל, מה נוגע לאנשים כערכנו, אנשים פשוטים, לדעת אודות אופני הנהגת המלך, ועאכו"כ בנוגע לאוצרות הכי יקרים של המלך, הון יקר שגנו הוא ואבותיו ואבות אבותיו כו', אשר, אנשים פשוטים אינם יודעים כלל אודות קיומם של אוצרות יקרים אלו?

והביאור בזה – בפשטות:

משל זה נוגע לכללות פעולתו ועבודתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – מכיון **שעל ידו** התחיל הענין דבזבז כל האוצרות, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בפירסום ריבוי מאמרים והמשכים דתורת החסידות, אשר, עד לדורנו זה היו באופן ד"כמוס וחתום מעין כל רואה", ועד כדי כך, שהמלך בעצמו "לא השתמש מזה לשום דבר", ואף-על-פי-כן, בדורנו זה נתגלו אוצרות אלו.

כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) ני"ע אמר פעם שישנם ריבוי מאמרים ועניינים בתורתו של אדמו"ר האמצעי (ומזה מובן גם בנוגע לתורתו של אדמו"ר הזקן, שכן, בתורתו של אדמו"ר האמצעי ישנם תורותיו של אדמו"ר הזקן) אשר **עדיין לא התחילו לעסוק בהם** ("מען האט נאך ניט אנגעהויבן טאן אין דעם")!

באמרו ש"עדיין לא התחילו לעסוק בהם" – בודאי לא התכוון כ"ק אדמו"ר ני"ע ל"עמא דבר", כי אם **לאלו השייכים** "טאן אין דעם", כלומר, שאמר דברים אלו בנוגע לעצמו... ובסגנון דמשל האמור – "מעולם לא השתמש מזה לשום דבר".

ואף-על-פי-כן, גם אוצרות כמוסים וחתומים אלו – נתגלו בדורנו זה, והולכים ומתגלים מזמן לזמן עד היום הזה, ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר, גם לאחר תש"י לא עזב ולא יעזוב את צאן מרעיתו, ולא עוד, אלא שנמצא יחד עמו באופן ד"מעלין בקודש" משנה לשנה, עד לשנה זו, שנת תשמ"ו – באופן נעלה יותר ממה שהי' בשנת תשמ"ה, וכן הלאה, עד ביאת משיח צדקנו, וגם לאחר כן, שהרי אע"פ שלאחרי ביאת משיח צדקנו "לא ילמדו עוד איש את רעהו... כי כולם ידעו אותי", הרי גם אז יהי' החילוק ד"קטנס" ו"גדולם", ובנידון-דין – "תלמידים" ו"רביים", כך שכל תלמיד יהי' יחד עם רבו, ועל ידי רבו יהי' אצלו החיבור עם עצמות ומהות – "ידעו אותי" – באופן ד"מוצע המחבר" (לא כמו "מתורגמן" כו').

ובכן, הסיבה לכך שדוקא בדורנו זה נתגלו כל האוצרות עד לאופן של בזבז, היא – בשביל לנצח המלחמה:

דורנו זה הוא הדור האחרון לפני הגאולה, דור שתפקידו **להלחם** עם אלו "אשר חרפו עקבות משיחך", ועי"ז – להביא את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ובשביל שיהי' הנצחון במלחמה זו – פותחים ומגלים את **כל האוצרות הכי יקרים**, עד לאופן של **בזבז**!

בדור זה מתנהלת המלחמה האחרונה, "מלחמת בית דוד", שתפקידם להלחם עם אלו "אשר חרפו עקבות משיחך", ולכן, מוכרחים לגלות ולבזבז את כל האוצרות הכי יקרים, ואין על מה להמתין עוד, מכיון שנמצאים כבר בסמיכות ממש "לאותו הזמן" ש"לא יהי' שם... מלחמה".

ד. וכאן בא המענה על השאלה האמורה – מה יש לו לעסוק בעניני העולם, עד ל"ארצות גוים", כאשר יכול לישב במנוחה ולעסוק בלימוד תורת החסידות:

אותם אוצרות שמבזבו המלך בשביל ניצוח המלחמה – "כל סגולות האוצרות דהון יקר הנאסף והנקבץ במשך כמה שנים מדור אחד דור, ואשר מעולם לא השתמש מזה לשום דבר, וכמוס וחתום מעין כל רואה" – נותנים ל"אנשי החיל" דוקא, אותם **חיילים פשוטים**, אשר, הם אלו שמביאים את נצחון המלחמה בפועל.

והגע עצמך:

מדובר אודות אוצרות הכי יקרים, אשר, במשך כל השנים מדור אחר דור היו באופן דכמוס וחתום מעין כל רואה; ולמי נותנים אותם באופן של בזבוז – לאנשי החיל, שיכולים להיות גם אנשים פשוטים, כלומר, למרות היותם אנשים פשוטים, לא אומרים להם שלכל לראש עליהם ללמוד כמה שנים בישיבה נגלה דתורה ופנימיות התורה כו', ואח"כ יהיו ראויים לקבל אוצרות אלו; אם הם רק "אנשי החיל", חיילים שמבצעים את הפקודות מתוך **מסירה ונתינה** מבלי לשאול שאלות, כידוע הפתגם "עס איז ניטא קיין פארוואַס..." אזי נותנים להם את כל האוצרות שמבזבזים בשביל ניצוח המלחמה, מכיון שהם אלו שמביאים את נצחון המלחמה בפועל.

וענינו בנמשל:

"אנשי החיל" הם אלו שמניחים את עצמם מתוך מסירה ונתינה כדי למלא את ציווי ושליחות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, וכאמור, מבלי לשאול שאלות... כלומר, אין זה באופן שיש לו שאלה וקושיא ומצא תירוץ, אלא באופן שמלכתחילה אין לו שום שאלות! כאשר שולחים אותנו לעסוק בהפצת המעיינות חוצה – הולך לעסוק בהפצת המעיינות חוצה, וזאת – גם כאשר לצורך זה עליו ללכת למקום ה"חוצה", עד ל"חוצה" שאין חוצה הימנו, כולל – העבודה ב"ארצות גוים".

ומכיון שכן, מובן, שאינו עושה שום חשבונות (שהי' מוטב לו לישב במנוחה ולעסוק בלימוד תורת החסידות, ועדי' בשאר חשבונות כיו"ב) – להיותו "איש חיל" שמסור ונתון אל המלך, ויודע שהדבר שנוגע למלך הוא – **ניצוח המלחמה**, מלחמה שתוכנה לבטל את הענין ד"אשר חרפו עקבות משיחך", כלומר, לסיים את התקופה ד"עקבות משיחך", ולפעול את ביאת משיח צדקנו, עיי' סיום מעשינו ועבודתינו בבירור העולם, "ויתן להם ארצות גוים", שזוהי ההכנה **לשלימות** תיקון העולם עיי' משיח צדקנו – "ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד".

"אנשי החיל" הם אלו שמניחים את עצמם מתוך מסירה ונתינה כדי למלא את ציווי ושליחות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, וכאמור, מבלי לשאול שאלות... כלומר, אין זה באופן שיש לו שאלה וקושיא ומצא תירוץ, אלא באופן שמלכתחילה אין לו שום שאלות!

ולהוסיף, שההדגשה בזה היא – לא רק שאצל בני-ישראל הי' אור גם בהיותם **בביתו של המצרי**, אלא עוד זאת, שהאיר אצלם אור גם ביחס **לכלי של המצרי**:

כלי הכסף וכלי הזהב שראו בני-ישראל בבתיהם של המצריים – למרות שהובטח להם שיעברו לרשותם, "ונצלתם את מצרים", מ"מ כאשר ראו אותם בבתיהם של המצריים בעת מכת חושך, היו עדיין **ברשותם** של המצריים, ומטעם זה – לא לקחו בני-ישראל כלים אלו כאשר ראו אותם בבתיהם של המצריים, אלא המתינו עד ליציאתם ממצרים, ורק אז – "וישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב גוי וינצלו את מצרים".

דלכאורה, אינו מובן: מכיון שהובטח להם "ונצלתם את מצרים", ואכן הי' מגיע להם כל זה, כדברי תשובתו של גביהא בן פסיסא לבני מצרים (על טענתם לישראל "תנו לנו כסף וזהב שנטלתם ממנו", שעל זה השיב להם): "תנו לנו שכר עבודה של ששים ריבוא ששיעבדתם במצרים שלושים שנה וארבע מאות שנה" – אי"כ, מדוע לא לקחו את כלי הכסף וכלי הזהב מיד כשראו אותם בבתיהם של המצריים?!

לשם מה הוצרכו "לבקש מהם טובה" ("וישאלו ממצרים"), ובפרט שבתחילה אמרו "אין בידינו כלום", כך שהכשילום בדבר שקר... ואח"כ היו צריכים להראות להם שתפסו אותם בשקר – "אני ראיתיו בביתך ובמקום פלוני הוא"?! לשם מה הוצרכו לכל זה – בה בשעה שהיו יכולים ליקח בעצמם בהיותם בבתיהם של המצריים?!

והמענה לזה – בפשטות – שאצל יהודי לא קיים מושג "לקחת לבד", גם כאשר יודע שהדבר מגיע לו, שכן, כל זמן שעדיין לא ניתן לו בפועל, ונמצא ברשותו של המצרי, הרי זה רכשו של המצרי:

ובכל אופן, בנוגע לענינו – הרי רואים מכאן, שאפילו בביתו של המצרי, וביחס לכלים שהיו שייכים למצרי, הי' אצל בני-ישראל מצב של "**אור**", למרות החושך כפול ומכופל ששרר אצל המצריים.

ומזה מובן גם בנוגע לגלות האחרון – שלמרות ש"החושך יכסה ארץ וערפל לאומים", מ"מ לכל בני ישראל אור במושבותם, כולל – בנוגע לעבודתם עם אומות העולם גופא, "ויתן להם ארצות גוים". והעיקר – שעיי' מעשינו ועבודתינו בכל העניינים האמורים, ממהרים את קיום היעוד "אז אהפוך אל עמים גוי' לעבדו שכס אחד", "והיתה לה' המלוכה" – בבית משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

ה. זוהי איפוא ההוראה משיעור היומי בתהלים – "ויתן להם ארצות גוים גוי' בעבור ישמרו חוקיו גוי'":

כדי שעבודתם של ישראל ("ישמרו חוקיו גוי'") תהי' בשלימות – נותן להם הקב"ה "ארצות גוים", כלומר, נתינת כח ואפשרות לפעול על אומות העולם, כל באי העולם, שיהיו מוכנים לזמן ד"אז אהפוך אל עמים גוי' לעבדו שכס אחד".

ולכן, גם כאשר נמצאים בסוף זמן הגלות, חושך כפול ומכופל, "החושך יכסה ארץ וערפל לאומים" – אין זה נוגע כלל וכלל לעבודתם של ישראל, שהרי בודאי ניתנו להם כל הכוחות הדרושים למילוי עבודה זו בשלימותה, למרות המעמד ומצב ד"החושך יכסה ארץ גוי'".

וכפי שמצינו ב"ימי צאתך מארץ מצרים" – שבעיצומו של חושך כפול ומכופל, "וימש חושך", הנה "לכל בני ישראל הי' אור במושבותם", ולא רק "במושבותם", אלא אפילו בבואם **לביתו של המצרי** – כמסופר במדרשי חז"ל שאי' הטעמים דמכת חושך הוא כדי שיוכל להיות הענין ד"ונצלתם את מצרים", שכן, בעת מכת חושך "חפשו ישראל וראו את כליהם" ("כלי כסף וכלי זהב גוי'"), וכשיצאו והיו שואלין מהן והיו אומרים אין בידינו כלום, אומר לו **אני ראיתיו** ובמקום פלוני הוא!!